

«ΑΝΥΠΟΠΤΗ ΑΝΟΙΞΗ»

Στην έκτη ατομική της έκθεση η Κυριακή Χαραλαμπίδου μας καλεί να περιδιαβούμε ξανά στη χώρα των εικαστικών της μύθων.

«Ανύποπτη Άνοιξη» είναι ο τίτλος της ενότητας που παρουσιάζει εδώ: Τίτλος κατ' εξοχήν ποιητικός που ορίζει ταυτόχρονα και το επίπεδο ερμηνείας των έργων της. Μέσα στον ονειρικό χώρο που δημιουργεί, υπάρχουν και δρουν τα πλάσματά της, που όπως και στις προηγούμενες εκθέσεις της, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το χώρο τους. Χώρος και μορφές συνυπάρχουν ιδανικά, αλληλεξαρτώνται αλλά και συνδιαλέγονται, γεγονός ιδιαίτερα εμφανές στα έργα όπου το δέντρο αποτελεί το κύριο εικαστικό θέμα.

Το δέντρο, αρχέτυπο σύμβολο ζωής, σε όλες τις φάσεις της, γυμνό το χειμώνα, ανθισμένο και γεμάτο προσδοκίες την άνοιξη, γόνιμο με καρπούς το καλοκαίρι, συμπυκνώνει την έννοια της ζωής και τους απαραίτους κανόνες της φύσης.

Η γυναικεία μορφή, αγνή στην παιδικότητά της σαν νεαρό φυτό, προσδοκά την άνοιξη και το καλοκαίρι της, την άνοιξη της θηλυκότητάς της, το καλοκαίρι της μητρότητας της και φαίνεται συμφιλιωμένη με το φθινόπωρο και το χειμώνα της. Οι κοριτσίστικες υπάρξεις της αποπνέουν αθωότητα αλλά μέσα από κάποια αόριστη μελαγχολία στο βλέμμα τους φαίνονται να ξέρουν πολλά από τα μυστήρια της ζωής. Να 'ναι οι πανάρχαιες θηλυκές μήμες που φέρουν μέσα τους ή μήπως είναι η γνώση που αναβλύζει μέσα από την καρτερική αποδοχή της ζωής και την στοχαστική παρατήρηση των πέριξ;

Στις εικαστικές ιστορίες που πλάθει η Κυριακή πλαισιώνει τις υπάρξεις της με αγγελικές μορφές, που δημιουργούν μια παραμυθένια, εξωπραγματική ατμόσφαιρα. Φύλακες άγγελοι μα και χαρωποί σύντροφοι στα παιχνίδια τους και στις ονειροπολήσεις τους. Στη δική της «βόλτα με τον πατέρα» ο άγγελος της είναι εκείνος, της δείχνει το δρόμο και την προστατεύει. Εδώ η νοσταλγία μιας προστατευμένης παιδικής ζωής παίρνει άμεσα μορφή. Η διάσταση της μνήμης γίνεται έκδηλη μέσα από την ξεθωριασμένη γραφή, το αχνό κλαδί πικροδάφνης.

Η ελιά, απεικονισμένη με εξαιρετική ευαισθησία, σύμβολο αγνότητας η ίδια, συχνά πλαισιώνει τις άδολες υπάρξεις και γλυκαίνει με την θαλερότητά της τα γυμνά αστικά τοπία. Με χρωματικές διαβαθμίσεις από το γκρι – ασημί έως το βαθύ πράσινο η ελιά παρέχει στην Κυριακή τη δυνατότητα να εμπλουτίσει εννοιολογικά τον εικαστικό της χώρο και να αποδείξει άλλη μια φορά την ζωγραφική της ικανότητα.

Παράλληλα οι προσωπογραφίες της διατηρούν την ψυχογραφική διεισδυτικότητά τους αλλά μερικές φορές σε κάποια μικρά πορτρέτα ο χρωστήρας της εγκαταλείπει τον παραδοσιακό τρόπο απόδοσης και αφήνεται στην εσωτερική διάθεση. Η πιναλιά της αποδίδει τολμηρά τα παιχνίδια του φωτός πάνω στην τρυφερή βελούδινη επιδερμίδα, φτιάχνει φόρμες, γίνεται η ίδια παιχνίδι και φως.

Έργα που παρουσιάζουν σκοτεινούς ιδιωτικούς χώρους συνδέουν αυτή την ενότητα με προηγούμενες. Σε παρόμοια μελαγχολική ατμόσφαιρα απεικονίζονται νεαρές γυναικείες υπάρξεις που συλλογίζονται στοχαστικά, περιμένουν καρτερικά ίσως την άνοιξη, ίσως τον έρωτα, διαβάζουν ήρεμα και συγκεντρωμένα. Όλα υποδηλώνουν ένα συγκρατημένο πάθος, με δυνητικές εκρήξεις που προοιωνίζει μια άνοιξη, ένα καλοκαίρι. Λείπουν οι δαντελένιες κουρτίνες, που συχνά αποτελούσαν καθοριστικά στοιχεία της σύνθεσης σε έργα προηγούμενων εκθέσεων. Τότε εξασφάλιζαν την αναγκαία απόσταση από το θεατή και το επίπεδο της πραγματικότητας, τώρα η επικοινωνία της απεικονιζόμενης μορφής με μας γίνεται αμεσότερη. Φωτεινά ανοίγματα ελπίδας εξισορροπούν τη σύνθεση, δένουν τον εσωτερικό χώρο με τον εξωτερικό και διευρύνουν εννοιολογικά το έργο με μια συμβολική διάσταση. Οι νεαρές γυναίκες προσβλέπουν στην έξοδο, στο φως, στην αληθινή ζωή.

Στην έκθεση αυτή η Κυριακή τολμά να εγκαταλείψει την ασφαλή προστατευμένη ατμόσφαιρα των ιδιωτικών χώρων. Ανακαλύπτει το τοπίο, την ανοιχτή φύση, το μακρινό ορίζοντα. Οι εξιδανικευμένες υπάρξεις της γίνονται τώρα μέρος του τοπίου, μοιάζουν να ελευθερώνονται, να αφήνονται στην αγκαλιά της φύσης, συντροφευμένες πάντοτε από ένα δέντρο. Δένδρο άλλοτε ανθισμένο, άλλοτε καρποφόρο, αλλά πάντοτε σύμβολο ευτυχίας, προστασίας, αρχέγονης γνώσης.

Μέσα στα ωχρά αστικά τοπία τα ανθισμένα δένδρα διακηρύσσουν την άνοιξη που ανυποψίαστη για τα όσα μύρια δεινά συμβαίνουν στον πραγματικό κόσμο, συνεχίζει να αποδεικνύει, πως από τη φθορά έρχεται η ανανέωση, από το θάνατο του χειμώνα ανακάμπτει θριαμβεύουσα η φύση. Κάτω από τα ανθισμένα κλαδιά των δένδρων κορίτσια αθώα, ονειροπόλα κοιτάζουν στα μάτια το θεατή προσμένοντας το μέλλον τους, τη δική τους άνοιξη, ανύποπτα για το τι τους επιφυλάσσει η ζωή.

Όσο ελκυστικά τα ανθοφόρα, λουσμένα στο φως του ήλιου δένδρα, τόσο μυστηριώδη, μαγικά κι υπέροχα τα νυχτερινά. Εδώ οι μορφές γίνονται αέρινες οπτασίες, νύμφες της φύσης που μιλούν και παίζουν με τα δένδρα. Και μια σουρεαλιστική σελήνη μας κρυφογελά από μια τρύπα μέσ' στο φύλλωμα.

Με την ίδια αφοσίωση και σοβαρότητα η Κυριακή Χαραλαμπίδου συνεχίζει από το 1996 την πορεία της στη ζωγραφική, αυτό το γεμάτο περιπέτειες ταξίδι. Αναζητά κάθε φορά τις απαντήσεις για τα εικαστικά και μορφοπλαστικά της ζητήματα. Η κάθε έκθεση ένα προσωρινό λιμάνι και το ταξίδι συνεχίζεται. Με τις φουρτούνες και τις μπουνάτσες του, τις σειρήνες και τους Λωτοφάγους του.

Η ίδια ξέρει πως η αναζήτηση δεν σταματά. Γιατί μόλις απαντηθούν τα εκάστοτε ερωτήματα, αναφύονται τα επόμενα, που την οδηγούν πιο πέρα. Τα τοπία της, οι μορφές της, αγγελικές ή γυναικείες, τα γραπτά της, είναι ο θησαυρός που φέρει μέσα της και που αποζητά να εξωτερικευτεί, να μορφοποιηθεί. Να βρει αποδέκτες, να επικοινωνήσει. Να δώσει την αισθητική απόλαυση στο θεατή και να τον πείσει, πως πέρα από την γκρίζα, θλιβερή πραγματικότητα, υπάρχουν κι άλλοι κόσμοι, αγνοί, αξιανάπητοι.

Με τη ζωγραφική της εξορκίζει τραύματα και φόβους, με τα γραπτά της επιδιώκει μέσα από την παραμυθένια υφή τους να δώσει έμμεσα τις απαντήσεις σε αρχέγονα ερωτήματα του παιδιού, της γυναίκας, του ανθρώπου.

Κάθε έκθεση κι ένας σταθμός στη πορεία της δημιουργικότητάς της, στην εξέλιξη της εικαστικής της έκφρασης. Έχοντας ξεκινήσει από παραδοσιακές εικαστικές τεχνικές, σε κάθε έκθεση κατακτά ένα κομμάτι της μορφοπλαστικής αυτονομίας της.

Η Κυριακή με την έκθεση αυτή αποδεικνύει εκ νέου την εικαστική της δεινότητα, την ανησυχία στις γόνιμες αναζητήσεις της, τον πλούτο των εικόνων μέσα της, την επαγγελματική της συνέπεια. Μετά την εσωστρέφεια του ιδιωτικού χώρου, των αναμνήσεων και των μύθων, στρέφεται με ενθουσιασμό στο τοπίο, έχοντας ακόμα οδηγό το όνειρο και τη φαντασία της, αλλά όπως άλλοτε οι εμπρεσιονιστές, που πήραν τα καβαλέτα τους και βγήκαν στην ύπαιθρο, έτσι κι εκείνη ανακαλύπτει τα παιχνίδια του φωτός, εμπιστεύεται στα μάτια και όχι μόνο στη ψυχή. Το νέο ταξίδι θα είναι το ίδιο συναρπαστικό και γόνιμο.

Καίτη Στεφανάκη
Ιστορικός Τέχνης
Δρ. Παν. Χαϊδελέβερης

Θεσσαλονίκη, 2003
Κατάλογος Έκθεσης